

Redactioneel gedeelte (Editorial)

Author(s): A. Touw

Source: *Lindbergia*, Vol. 2, No. 1/2 (1973), pp. 133-135

Published by: Oikos Editorial Office

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/20149217>

Accessed: 27-04-2021 12:38 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

JSTOR

Oikos Editorial Office is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Lindbergia*

Redactioneel gedeelte (Editorial)

A. Merkwaardige vondsten. 2*

Abstract. Editor's compilation of new Dutch records of nine rare species: *Bryum funkii*, *Gymnostomum calcareum*, *Hygroamblystegium fluviatile*, *Leptodontium flexifolium*, *Orthotrichum rivulare*, *Pleurochaete squarrosa*, *Pottia bryoides*, *P. lanceolata*, and *Tortula intermedia*. *Leucodon sciuiroides* – almost exclusively epiphytic in the Netherlands – is reported from a rocky substratum.

In deze rubriek zijn bijdragen opgenomen van:

P. DE M. – P. DE MEY, Rotterdam
F. S. – F. SOLLMAN, Amsterdam
A. T. – A. TOUW, Leiden

Musci

Nederland

Bryum funkii SCHWAEGR. Zuid-Holland. Halverwege tussen Maasdam en 's-Gravendeel, pionier op omgewerkte klei van akker, DE MEY 7209304, 1972 (GRO, L); teste B. O. VAN ZANTEN.

Was tot nu toe slechts bekend van twee plaatsen in Zuid-Limburg (Wahlwiller en de Schiepersberg tussen Bemelen en Houthem), waar de soort werd gevonden in *Mesobrometum*-vegetaties (Acta Bot. Neerl. 3, 1954, p. 126). Bij 's-Gravendeel groeide zij tesamen met *Anisothecium schreberianum* en *Bryum argenteum*, met welke laatste soort *B. funkii* nauw verwant en volgens sommigen zelfs conspecifisch heet te zijn. – P. DE M.

Gymnostomum calcareum NEES & HORNSCH. Zuid-Holland. Voorne, gem. Rockanje, landgoed "Strypemonde", op brok kalksteen langs pad, DE MEY 7104181, 1971 (GRO, L); teste H. J. DURING.

Genoemde vindplaats van deze in ons land slechts enkele keren gevonden soort is door het opruimen van het brok kalksteen inmiddels weer verdwenen. – P. DE M.

Hygroamblystegium fluviatile (HEDW.) LOESKE. Gelderland. Lienden, op krib in de Rijn, ongeveer tegenover paal 911, op basaltblok, onder de hoogwaterlijn, DE MEY & MARGADANT, coll. DE MEY 7210071, 1972 (L); teste W. D. MARGA-

DANT. Rossum, op kribben in de Waal, AGSTERIBBE, 1956 (L).

In deze eeuw zijn van deze soort slechts twee vondsten gepubliceerd uit Nulde (aan de Gelderse IJsselmeerkust) en Heelsum. – P. DE M.

Leptodontium flexifolium (WITH.) HAMPE. Noord-Brabant. Vlijmen, op rieten daken, WAKKER, 1910 (L).

Dit is de eerste, nog niet eerder gepubliceerde vondst van deze soort uit Zuid-Nederland, met uitzondering van de vondst "bij Maastricht" door FRANQUINET (in of voor 1832), waarvan niet vaststaat, of het materiaal wel in Nederland is verzameld. – A. T.

Leucodon sciuiroides (HEDW.) SCHWAEGR. Gelderland. Gem. Kerkwijk, Bern, ten O van de Oude Schans, op de geëxponeerde westzijde van het steentalud van de Bernse Dijk, DE MEY 7209021, 1972 (L).

Van *Leucodon* zijn uit deze eeuw geen en uit de vorige slechts drie vondsten op steen bekend (Delden, Baak bij Zutphen en tussen 's-Hertogenbosch en Hedel). – P. DE M.

Orthotrichum rivulare TURN. Zuid-Holland. Brielle, stadsgracht, langs de Groene Kruisweg, op rottend, in het water staand paaltje, in spatzone, met *Amblystegium serpens*, DE MEY 7202191, 1971 (L); teste H. J. DURING en A. TOUW.

Doordat de oude paaltjes door nieuwe zijn vervangen is de soort ter plaatse weer verdwenen. Zij werd in ons land door BARKMAN ontdekt in een thans niet meer bestaande griend bij Spijkenisse (Acta Bot. Neerl. 3, 1954, p. 130) en nadien door Mej. ZUURE gevonden te Edam (Buxbaumia 16, 1962, p. 78–79). – P. DE M.

Pleurochaete squarrosa (BRID.) LINDB. Noord-Holland. Tussen Castricum en Bakkum, op steile duinhelling (exp. Z) langs de Siefriedstraat,

*) vervolg van Lindbergia 1: 254–259.

met *Tortula ruralis*, *Hypnum cupressiforme*, etc., in mosvegetatie met lage kruiden, SOLLMAN 1988, 1973 (GRO, L).

In de Prodomus wordt de Pietersberg als enige Nederlandse groeiplaats van *Pleurochaete* genoemd, maar in deze eeuw werd de soort door MARGADANT op twee plaatsen in het duingebied van Noord-Holland gevonden (Heemskerkerduin tussen Wijk aan Zee en Castricum, en Amsterdamse Waterleiding-duinen, zie Ned. Kruidk. Arch. 51, 1941, p. 418). – F.S.

Pottia bryoides (DICKS.) MITT. Zuid-Holland. Oostvoorne, Boulevard, zandig-kleiige, overwegend met bryophyten begroeide wegberm bij Vliegveld-vallei, DE MEY 7112182, 1971 (GRO, L). Voorne, Rockanje, landgoed "Strypemonde", op weinig betreden duinpad, DE MEY 7205211, 1972 (L).

Op dezelfde plek langs de Boulevard waar al eerder diverse merkwaardige vondsten werden gedaan (zie Lindbergia 1, 1973, p. 256) groeiden talrijke kapseldragende planten in gezelschap van de voor Voorne's duingebied eveneens nieuwe soorten *Phascum cuspidatum*, *Pottia davalliana*, *P. lanceolata* (alle c. spor.) en *Bryum micro-erythrocarpum*. Deze voornamelijk uit *Pottiaceae* bestaande mosbegroeiing heeft zich gevestigd op de overgang van de Boulevard naar een op het Zuiden geexponeerd duinhellinkje. Enkele jaren geleden was dit terrein nog onbegroeid en sterk betreden; de mossen zijn verschenen na het plaatsen van een lage draadomheining. – P. DE M.

Pottia lanceolata (HEDW.) C. MUELL. Zuid-

Holland. Oostvoorne, Boulevard, zandig-kleiige, overwegend met bryophyten begroeide wegberm bij Vliegveld-vallei, DE MEY 7112112, 1971 (GRO, L); teste A. TOUW en B. O. VAN ZANTEN.

Zie de opmerking onder *P. bryoides*. Buiten Zuid-Limburg was *P. lanceolata* recent alleen bekend uit Hargen, Petten, Zaandam en Ewijk (Buxbaumia 17, 1963, p. 92). – P. DE M.

Tortula intermedia (BRID.) DE NOT. Gelderland. Langs verkeersweg tussen Leuvenum en Staverden, op de schuine westzijde van een sterk met bryophyten begroeid golfplaat-dak van een schuurtje, DE MEY 7204022, 1972 (GRO, L); teste H. J. DURING. – Utrecht. Maarssen, op een dak, AGSTERIBBE 259, 1943 (L); det. A. TOUW. – Noord-Brabant. Biesbosch, gem. Werken-dam, op de westelijke dijk van de Beneden Spiering polder, in spleten van teerdak op basaltalud, c. spor., DE MEY 7212251, 1972 (L). – Limburg. Bemelen, op kalk, AGSTERIBBE 258, 1946 (L); det. A. TOUW.

AGSTERIBBE's materiaal lag in zijn herbarium onder *Tortula ruralis*. Dat van *T. intermedia* in deze eeuw vrijwel geen vondsten uit Nederland bekend zijn geworden zou mede het gevolg kunnen zijn van verwarring met andere soorten. Toch is *T. intermedia* vrij goed te herkennen aan de kleine, c. 8 µm grote bladcellen, de afwezigheid van een centrale streng in de stengel (verschil met *T. virescens*) en de in vochtige toestand niet squarreuse, maar stijf opgerichte blaadjes (verschil met *T. ruralis*). LANDWEHR heeft dit laatste duidelijk afgebeeld in zijn Mossenatlas (Fig. 194). – P. DE M. en A.T.

B. News and Notes

Short notes on D.B.S. field meetings. Mimeographed full reports in Dutch including complete lists of observed bryophytes are available on request and are distributed free of charge to members of the D.B.S.

1. Favoured by brilliant late summer weather the *autumn field meeting 1971* (18–19 Sept.) was held near Arcen (N of Venlo) in the cover sands area of the northern part of the province of Limburg. All in all, 113 bryophytes (77 *Musci*, 12 *Sphagna*, 24 *Hepaticae*) were observed. Heaths and heath pools showed to be remarkably poor in species. Around only one heath pool ("Pikmeeuwenwater") we found the oligotrophic peat bog species *Sphagnum magellanicum*, *Drepanocladus fluitans*, *D. lycopodioides*, *Cephalozia conivens*, *Cladopodiella fluitans*, *Mylia anomala*, and *Odontoschisma sphagni*. We searched in vain for *Cladopodiella francisci* at its only known Dutch station, the heath pools "Ravenvennen". Much more rewarding were the steep, clayey banks of the river Meuse near Arcen where many small acrocarps and some thallose hepatics were collected. Among these were *Anisothecium schreberianum*, *Bryum bicolor*, *B. klinggraeffii*, *Mniobryum delicatulum*, *Physcomitrella patens*, *Pohlia camptotrachela*, *Pottia davalliana*, *Riccia bifurca*, and *R. huebeneriana*. We also visited a meso- to eutrophic former river bed "Broekhuizerbroek" which is now mainly occupied by plant communities characteristic of stagnant water, and surrounded by alder carr. The most notable finds here were *Philonotis* cf. *fontana*, *Cephalozia media*, *Chiloscyphus polyanthus* var. *pallescens*, and *Pallavicinia lyellii*. *Brachythecium rivulare*, *Homalia trichomanoides*, and *Leskea polycarpa* were found along the "Gelderns Kanaal", a narrow artificial valley made centuries ago during the construction of a never completed connection between the rivers Meuse and Rhine. Though this valley, covered by forest and shrubs, contains a small brooklet only, water from the river Meuse does enter it when the water level of that river is very high. On manured sandy-clayey soil near a farm in this area a.o. *Pleuridium subulatum*, *Riccia glauca*, and *R. sorocarpa* were listed.

2. During the *autumn field meeting 1972* localities were visited in the southwestern part of the province of Overijssel. 128 bryophytes (93 *Musci*, 6 *Sphagna*, 29 *Hepaticae*) were listed. On Sept. 16th we investigated by request of a local committee at Diepenveen the moss flora of an area called "Steenbrugge" and of the estate "Nieuw Rande". Both are threatened to fall a prey to the expansion of the urban area of the city of Deventer. "Steenbrugge" consists of forests, coppices, fields, and tree-bordered country-roads on sandy and sandy-loamy soils. The only noteworthy bryophyte found in the forest was *Ptilidium pulcherrimum*, but the banks of a recently constructed drainage canal harboured a wealth of small acrocarps and thallose hepatics, such as *Anisothecium schreberianum*, *Atrichum tenellum*, *Bryum bornholmense*, *B. klinggraeffii*, *B. microerythrocarpum*, *B. rubens*, *Dirichium pusillum*, *Pohlia pulchella* (new to the Netherlands), *Pellia neesiana*, *Riccardia multifida*, and *Riccia beyrichiana*. The most notable finds in the old woods on sandy soil of "Nieuw Rande" were *Leskea polycarpa*, *Orthodicranum montanum*, *Plagiothecium latebricola*, and *Metzgeria furcata* var. *ulvula*. On the moist sandy bank of a pond *Ephemerum serratum* was growing in large quantities. The luxuriant undergrowth of stinging nettles of a nearby mixed wood in the forelands of the river IJssel did not put us off, and we collected here a.o. *Cirriphyllum piliferum*, *Homalia trichomanoides*, *Rhodobryum roseum*, and *Ulota bruchii*. Several *Brya erythrocarpa*, *Anisothecium staphylinum*, and *Physcomitrella patens* were found on the riverbanks. In the morning of Sept. 17th several places in and around the "Elsenerveld" N of Markelo were visited. Most time was devoted to an examination of partly abandoned loampits in a boulder clay area at the southern border. Among the species not listed during the foregoing day were *Pleuridium acuminatum*, *Pogonatum urnigerum*, *Pseudephemerum nitidum*, *Blasia pusilla*, *Cephalozia macrostachya*, *Diplophyllum obtusifolium*, *Isopaches bicrenatus*, and *Nardia geoscypha*. An afternoon visit to the "Holterberg" on the push-moraine ridge N. of Holten resulted in only a few additions that do not deserve special mention here.

A. Touw